

ਅਸ਼ੋਕ ਭਾਨ ਅਤੇ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੇ.ਜੇ.

ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, - ਬਿਨੈਕਾਰ
(ਕੇਂਦਰੀ) ਲੁਧਿਆਣਾ

ਬਨਾਮ

ਭਗਤ ਸਿੰਘ, - ਜਵਾਬਦੇਹ

ITR60 O F1983

12 ਮਈ, 1997

ਮੁੱਲਾਂ ਦਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਧਿਆਇ XII - Art. 212 ਅਤੇ 213 - ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ - ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਅੰਸ਼ਕ ਵੰਡ - ਵੰਡ 'ਤੇ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ - ਕਹੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ - ਭਾਵੇਂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੰਡ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੀ HUF ਸੰਪਤੀ ਤੋਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧੀ ਦੇ ਜਨਮ 'ਤੇ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੇ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ HUF ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ HUF ਦੀ ਹੈਕ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਪਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਧੀ ਵਾਲੇ HUF ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

(ਪਰਾ 15)

ਆਰਪੀ ਸਾਹਨੀ, ਰਾਜੇਸ਼ ਸਿੰਦਲ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ; ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ.

ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ; ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ.

ਨਿਰਣਾ

ਅਸ਼ੋਕ ਭਾਨ, ਜੇ.

(1) ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਕੇਂਦਰੀ), ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ, ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬੈਂਚ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋ ਸਵਾਲ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਹਨ: -

1. ਕੀ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1971 ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਧੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਚਯੂਐਫ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸਮੇਤ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ, ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਵੰਡ 'ਤੇ ਮਿਲੀ?
2. ਕੀ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਲਾਭਅੰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਫੰਡ HUF ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੱਥ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ?"

(2) ਸਾਡੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਹਨ: -

(3) ਸ਼ਾਮਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1977-78 ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਸਾਲ 31 ਮਾਰਚ, 1977 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਸੀ। 52,000, ਰੈਕਸ ਤੋਂ ਰੁ. 4,903 ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਫੰਡ 1,546 ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ. ਇਹ ਰਕਮਾਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਐਮ ਦੀ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ

ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1971 ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਵੰਡ ਹੋਈ ਸੀ। /s ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਕਤ ਫਰਮ ਤੋਂ ਸ਼ੇਅਰ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਸ਼ਕ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 1 ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੰਡਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ HUF ਵਾਲੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਅਪਰੈਲ, 1971. ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਐਚਯੂਐਫ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਕਤ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਦਾ ਉਸਦਾ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਕੋਲ ਆਇਆ ਸੀ, 23 ਨਵੰਬਰ, 1971 ਨੂੰ ਧੀ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹੀ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਉਸ ਦੇ HUF ਦੀ ਸੀ ਜੋ ਖੁਦ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਧੀ ਤੋਂ ਬਣੀ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਬਲ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਆਮਦਨ, ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ HUF ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਘਰ ਇੱਕ ਧੀ ਦੇ ਜਨਮ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ HUF ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। . ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਕਤ ਆਮਦਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ HUF ਝੋਪੜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਲੋ ਦ ਸੀਆਈਟੀ (ਅਪੀਲ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

(4) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵੰਡ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧੀ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਆਮਦਨ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦਾ ਸਨਮਾਨ, ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਫੰਡ HUF ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(5) ਮਾਲ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦੋ ਸਵਾਲ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ।

(6) ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ।

(7) ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ ਹਨ।

ਸਵਾਲ ਨੰ: 1

(8) ਮੈਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ, ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਚਾਰ ਧੀਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ HUF ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਸ਼ਕ ਵੰਡ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਾਹਰ ਸੀ

ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਕਿ ਵੰਡ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1971 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਵੰਡ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ। 23 ਨਵੰਬਰ 1971 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਧੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿੰਗ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਜਨਮ 'ਤੇ ਇੱਕ HUF ਦਾ ਗਠਨ ਹੋਵੇਗਾ?

(9) ਮੁੱਲਾ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 212 ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ

"212. ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ। (1) ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਸ਼ ਤੋਂ ਵੰਸ਼ਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਅਣਵਿਆਹੇ ਧੀਆਂ (ਧੀਆਂ) ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਧੀ ਵਿਆਹ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਬੇਵਕੂਫੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣੇ।

(2) ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਆਮ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਣਵੰਡਿਆ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ, ਸਗੋਂ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਜਿੱਥੇ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰਿਵਾਰ ਸੰਯੁਕਤ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਵਿਛੋੜਾ ਇੱਕ ਵਿਛੋੜੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

(3) ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਂ ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਰਦ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੁਰਸ਼ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੰਪਤੀ ਤੋਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਇਕੱਲੇ ਮਰਦ ਮੈਂਬਰ (ਕੋਪਾਰਸੀਨਰ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਰਦ ਹਿੰਦੂ, ਆਇਰਿਸ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਅਣਵਿਆਹੀ ਧੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਮਰਦ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਭਰਾ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪੁਰਸ਼ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਵੰਡ 'ਤੇ ਅਣਵਿਆਹੇ ਮਰਦ ਹਿੰਦੂ ਇਕੱਲੇ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਪੁਰਸ਼ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ "ਇਕੱਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸਹਿਭਾਗੀ ਇਕਾਈ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਕਮੀ, ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਉਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।"

(10) ਗੌਲੀ ਬੁਡਨਾ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮੈਸੂਰ (1) ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਜੀਵਿਤ ਸਹਿਪਾਠਕਾਰ ਅਤੇ ਔਰਤ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੇ HUF ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ HUF ਵਜੋਂ ਮਲਾਕਣਯੋਗ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਅਣਵਿਆਹੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੇ

ਅਤੇ ਬੀ, ਉਸਦਾ ਗੋਦ ਲਿਆ ਪੁੱਤਰ, ਇੱਕ HUF ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਏ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਐਚਯੂਐਫ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਕੋਪਾਰਸਨਰ ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਸਨ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸਯੋਗ ਸੀ। HUF ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਆਈਕੋਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਟੈਕਸਯੋਗ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ HUF ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਰਸ਼ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

"ਪਹਿਲਾ ਵਿਵਾਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਥਿਰ ਹੈ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਿੰਦੂ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਦੀ ਝੋਪੜੀ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡਿਆ ਪਰਿਵਾਰ ਮਲਾਕਣਯੋਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਤੋਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਅਣਵਿਆਹੀਆਂ ਧੀਆਂ। ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਸਹਿਪਾਠ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਸਰੀਰ ਹੈ; ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਜਨਮ ਤੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਂ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਧਾਰਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਪੋਤੇ ਅਤੇ ਪੜਪੋਤੇ ਹਨ। ਫਿਲਹਾਲ, ਸੰਯੁਕਤ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਰਸ਼ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਮਿ੍ਤਕ ਕਾਪਰਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ। ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਸਰ ਜਾਰਜ ਰੈਂਕਿੰਗ ਨੇ ਦੱਖਿਆ:

'ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡਿਆ ਪਰਿਵਾਰ' ਵਾਕੰਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਾਰੇ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਝੋਪੜੀ; ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵਾਕੰਸ਼ ਉੱਤੇ 'ਹਿੰਦੂ ਸਹਿਪਾਸਨੇਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਚਿਪਕਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਭੀਖ ਮੰਗਣਾ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਔਰਤ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ। "

ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਿ ਟੈਕਸਯੋਗ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ "ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ" ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਕੋਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਪੁਰਸ਼ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ "ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਰਦ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਮਿ੍ਤਕ ਪੁਰਸ਼ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਪੁਰਸ਼ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। "

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੈਲਥ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਐਨ.ਵੀ. ਨਰੇਂਦਰਨਾਥ ਬਨਾਮ . (2) ਪਤਨੀ, ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਕੋਈ ਪੁੱਤਰ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਹਿਪਾਠਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ HUF ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਪਾਰਸਨਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ HUF ਸੰਪੱਤੀ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਪੱਤੀ ਵਜੋਂ। ਦੌਲਤ/ਟੈਕਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਖਿਆ ਗਿਆ:-

ਵੈਲਥ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਟੈਕਸਯੋਗ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਪੁਰਸ਼ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ "ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

Commissioner of Income Tax (Central) Ludhiana v.413
Bhagat Singh, (Ashok Bhan, J.)

ਜਿਸ ਅਰਥ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਰਸ਼ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਆਇਰਿਸ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵੈਲਥ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੱਡਿਆ ਪਰਿਵਾਰ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਇਕਾਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਮਰਦ ਮੈਂਬਰ।"

(11) ਪ੍ਰਣ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (3) ਵਿਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੰਡ 'ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਆਪਣਾ ਚਰਿੱਤਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ, ਮਰਦ ਜਾਂ ਔਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਐਕਸਆਰਐਫ ਸਮੇਂ 'ਤੇ। ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਹਿਪਾਠਕਾਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ HUF ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਤਨੀ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਫਿਰ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਸ. ਪੇਰੀਨਾਨੀ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (4) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(12) ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਰਤਨ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (5) ਵਿੱਚ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਇੱਕ ਸਹਿਭਾਗੀ ਨੂੰ ਵੰਡ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਉਸਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੁਆਰਾ, ਸੰਪਤੀ HUF ਸੰਪਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਈਰਿਸ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਜੱਦੀ ਪੁਸ਼ਤੀ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਕੇ ਇਸ ਨਿੱਜੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਇਕਾਈ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ HUF ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ।

(13) ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਅਣਵਿਆਹੀ ਧੀ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਤੋਂ ਵੰਸ਼ਜ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ HUF ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਹਰਫਟੀਯੂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਆਮ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। HUF ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਪੁਰਸ਼ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। HUF ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਰਦ ਹਿੰਦੂ, ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਅਣਵਿਆਹੀ ਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹਿੰਦੂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਸਰੀਰ ਹੈ। ਮੁੱਲਾ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 213 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਂ ਸਹਿ-ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਟੁੱਟ ਪੁਰਸ਼ ਵੰਸ਼ ਵਿੱਚ ਧਾਰਕ ਤੋਂ ਅਗਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ।

(14) ਵੰਡ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀ ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਧੀ ਦੇ ਜਨਮ 'ਤੇ HUF ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਧੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਵੰਡ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ।

(15) ਗੋਲੀ ਬੁਡਨਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ,

(3) (1980) 121 ITR 347.

(4) (1991) 191 ITR 278.

(5) (1990) 186 ITR 475

ਜੋ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਵੰਡ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ HUF ਸੰਪਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧੀ ਦੇ ਜਨਮ 'ਤੇ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ HUF ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ HUF ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਪਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਧੀ ਵਾਲੇ HUF ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਵੰਡ,

ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਸਲਾਨਾ ਰਿਫੰਡ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
ਮਹਿਕ

ਜੀ ਐਸ ਸਿੰਘਵੀ ਅਤੇ ਐਮ ਐਲ ਸਿੰਘਲ ਜੇ.ਜੇ.

ਉਤਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1989 ਦੇ ਐਲਆਰਏ ਨੰਬਰ 85

19 ਅਗਸਤ, 1997

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894-ਐੱਸ.ਟੀ.ਐੱਲ.-ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ - ਕੁਲੈਕਟਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਅਵਾਰਡ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ - ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਪੰਜ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ।

*

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11(2) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਗੈਰ-ਰੋਧਕ ਧਾਰਾ qua s.11(1) ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ, ਤਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 11(2) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਤਾਂ ਹੀ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ। ਅਖੌਤੀ ਸਮਝੌਤਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਪੰਜ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

Commissioner of Income Tax (Central) Ludhiana v.415
Bhagat Singh, (Ashok Bhan, J.)

(ਧਰਾ 17)

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950-Art.166(2)(3)-ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਦੇ ਨਿਯਮ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਕੱਤਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ-ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਨਹੀਂ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪਵਿੱਤਰਤਾ- ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦਾ ਤਰਜਮਾ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।